

Valtuutettu Erika Silventoisen ym. aloite koskien Paraisten kaupungin ruokahuoltoa

Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 § 187

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi seuraavan aloitteen tiedoksi:

”Paraisten kaupungin ruokahuoltopalvelujen toimittajana toimii tällä hetkellä Kaarea Oy. Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle siirtymisen myötä ruokahuollosta vastaa jatkossa kasvatus- ja koulutustoimiala, koska kouluruokapalveluja käyttävät koulut ja varhaiskasvatus.

Kemiönsaari teki vastikään päätöksen, jonka mukaan heidän koululaistensa tulee saada syödä paikallisesti tuotetuista raaka-aineista valmistettua ruokaa vähintään kerran viikossa. He haluavat kouluruoan olevan terveellistä ja maukasta. Jos he pystyvät, mekin pystymme!

Nykytilanteessa Paraisten kaupungilla on hyvin vähän mahdollisuuksia vaikuttaa kouluruoan alkuperään, laatuun ja makuun. Koululounas saa mielellään koostua lähellä tuotetuista raaka-aineista, kuten tuoreista ja paikallisista kasviksista, ja pienemmästä määrästä puolivalmisteita ja lisäaineita. Kaarean sopimus Paraisten kaupungin kanssa päättyy kesäkuussa 2024. Me allekirjoittaneet vaadimme selvitystä siitä, millaiset mahdollisuudet Paraisten kaupungilla on hoitaa ruokahuolto kaupungin omana toimintana sopimuksen päätyttyä.”

Kaupunginhallitus 23.01.2023 § 7

Valmistelija

Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Uuden päivitetyn ja kaupunginhallituksessa hyväksytyyn aloiteohjeistuksen mukaisesti kaupunginvaltuustossa tehdyt valtuustoaloitteet otetaan aina seuraavaan kaupunginhallitukseen ja määritellään niille vastuuvalmistelijat.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuutettu Erika Silventoisen ym. aloitteen koskien Paraisten kaupungin ruokahuoltoa kasvatus- ja koulutustoimialan valmisteltavaksi.

Vastuuvalmistelija on suomenkielinen opetuspäällikkö Katriina Sulonen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Opetuspäällikkö KS

Kaupunginhallitus 17.04.2023 § 131

Valmistelija

Opetuspäällikkö Katriina Sulonen, puh. 050 375 3592
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Valtuustoaloitteessa pyydetään selvitystä koululounaan ravitsemuksellisesta laadusta ja kouluruuan valmistamisesta kaupungin omana toimintana. Selvityspyyntö liittyy vain kouluruokaan, ei koko ruokapalveluun, joka tuottaa kaiken ruuan varhaiskasvatukseen ja koulutuksen toimialueelle.

Kouluruokailusta ja sen järjestämisestä keskusteleminen on tärkeää ja siinä tulee olla mukana myös kouluruokailuun liittyvä sosiaalinen ulottuvuus, ei pelkästään ravitsemukselliset näkökohdat. Tähän viitataan esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2022 loppupuolella julkaisemassa kouluruoan kehittämisohjelmassa.

Valtuustoaloitteessa viitataan koululounaaseen ja kouluruokaan, mutta ruokapalvelut ulottuvat myös varhaiskasvatukseen. Oikeaoppisesti tarjoiltu ja nautittu koululounas kattaa noin kolmanneksen päivittäisestä ravinnontarpeesta. Varhaiskasvatuksessa tilanne on toinen, kun lapsi nauttii päiväkodissa pääsääntöisesti lounaan lisäksi myös aamu- ja välipalan.

Paraisten kaupunki on tehnyt Kaarea Oy:n kanssa sopimuksen, joka on määräaikaisena voimassa sopimuskauden 1.1.2022–31.8.2024.

Jos päädytään sellaiseen ratkaisuun, niin sopimusta on mahdollista jatkaa tämän jälkeen kahden vuoden pituisella optiokaudella (1.9.2024–31.8.2026). Paraisten kaupunki päättää option käytöstä, mutta palveluntuottaja optiokauden pituudesta. Mikäli optiokauden käyttöön päädytään, on osapuolten sovittava siitä 12 kk ennen optiokauden alkua.

Määräaikaisuuden ja optiokauden jälkeen sopimus muuttuu toistaiseksi voimassa olevaksi kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla. Tämän perusteella ensimmäinen ajankohta, jolloin kaupunki voisi hoitaa ruokapalvelun omana toimintanaan, on 1.9.2026. Sopimus tulisi tällöin irtisanoa viimeistään 31.8.2025 ja se päättyisi 31.8.2026.

Kun optiovuosien aikana valmistellaan uutta ruokapalvelusopimusta, niin yhtenä kysymyksenä voidaan esittää, kuinka paljon palveluntuottaja pystyy käyttämään Paraisten lähialueen elintarvikkeita ja raaka-aineita. Huoltovarmuus on asia, jolla paikallisuutta voidaan perustella. Niin ikään voidaan soveltaen käyttää esimerkiksi vuosia sitten esitettyä ”Portaat luomuun” -mallia, jossa vuosittain otetaan käyttöön 1–2 luomu- tai lähiruokatuotetta.

Nykyisessä palveluntuottajan kanssa tehdyssä sopimuksessa ei edellä mainittuja painopisteitä ole esitetty, joten palveluntuottaja päättää elintarvikkeiden hankinnasta ja samalla siis tuottajista.

Paraisilla tulee varmistaa ja huolehtia myös siitä, että kaupungilla on olemassa valmistuskeittiöt, jotka on varustettu ajantasaisilla välineillä ja laitteilla. Näin varmistetaan pitkällä tähtäimellä hyvä, tasalaatuinen ruoka jokaisella kaupungin kunta-alueella.

Valtuustoaloitteessa viitataan Kemiönsaaressa tehtyyn päätökseen, että kunnan opilaiden tulee saada koululounaalla paikallisesti tuotettua ruokaa. Tavoite on

haastava. Kemiönsaaren etuna on ruuan tuottaminen omana toimintana, omissa valmistuskeittiöissä. Lisäksi siellä on paikallisia tuottajia ja tuotteita mm. omena, kala, perinteiset vihannekset (kurkku, tomaatti), porkkana, peruna ja Kemiön Myllyn tuotteet. Se, miten nämä tuotteet saadaan suurkeittiön säännölliseen käyttöön, oikeaan muotoon ja hintaan sovitetuksi, vaatii yhteistyötä. Tätä työtä ollaan aloittamassa.

Paraisten ja paraislaisten ruokapoliittinen ohjelma ”Ruoka 2030” antaa hyvät raamit ruokapalvelujen kehittämiseksi ja mahdollistaa myös vastaavanlaisen toiminnan aloittamisen, mitä nyt aloitellaan Kemiönsaarella. ”Ruoka 2023” -ohjelma on monipuolinen ja siitä voidaan nostaa keskiöön juuri ne asiat, jotka liittyvät paikallisiin raaka-aineisiin, elintarvikkeiden tuotantoon, ruoan laatuun, ruokatajuun, vastuullisuuteen ja osallisuuteen sekä ruokapuheeseen. Verkostoitumalla ja yhteistyötä tekemällä ruokapalvelut voi omilla valinnoillaan kehittää paikallista tuotantoa. Paraisilla työ vaatii hyvää ja tuloksellista yhteistyötä palveluntuottajan kanssa.

Tulevaisuudessa kaupungin ruokahuolto tekee yhteistyötä Varhan kanssa. Tiivis vuoropuhelu mahdollistaa toimintojen kehittämisen ja synergiaetujen mahdollistamisen.

Perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja varhaiskasvatuksen ruokapalveluiden järjestämiseen liittyvä selvitystyö on hyvä aloittaa vuoden 2025 aikana. Selvitystyössä tulee kartoittaa henkilöstöön ja valmistuskeittiöihin liittyvä nykytilanne ja tulevaisuuden tarpeet. Myös oppilas- ja opiskelija- sekä lasten määrät tulee olla tarkastelussa mukana. Mahdollisesti myös yrittäjäyhteistyö ja uudet ravitsemussuosituksukset. Laadun tulee olla yhtä tärkeä mittari kuin kustannustehokkuus.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- 1) merkitä aloitteen johdosta annetun selvityksen tiedoksi ja
- 2) ehdottaa, että valtuusto toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin välittömästi kokouksessa.

Jakelu

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Aloitteen tekijä, opetuspäällikkö KS

Kaupunginvaltuusto 24.04.2023 § 38
1645/00.01.02/2022

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

- 1) päättää hyväksyä aloitteelle annetun selvityksen ja
- 2) toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Keskustelun kuluessa valtuutettu Erika Silventoinen esitti, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun.

Asian palauttaminen täydennystä ja jatkoselvitystä varten: Vaadimme aloitteessa selvitystä siitä, millaiset mahdollisuudet Paraisten kaupungilla on hoitaa ruokahuolto kaupungin omana toimintana Kaarean kanssa tehdyn sopimuksen päätyttyä. Paremmen kuvan saamiseksi siitä, mitä tämä merkitsisi kaupungille, tarvitaan selvitys nykyisistä kustannuksista ja arvioiduista kustannuksista, jos kaupunki ottaa hoidettavakseen koulujen ja varhaiskasvatuksen ruokahuollon. Vastauksesta käy ilmi, että Paraisten kaupunki päättää optiokauden käytöstä. Onko tämä ratkaisu jo valittu vai miksi ensimmäinen ajankohta, jolloin kaupunki voisi hoitaa ruokapalvelun omana toimintanaan, on 1.9.2026? Tämä ei käy selvästi ilmi vastauksesta. Lisäksi vastauksesta käy ilmi, että mikäli optiokauden käyttöön päädytään, on osapuolten sovittava siitä 12 kuukautta ennen optiokauden alkua. Sopimus Kaarean kanssa päättyy 31.8.2024 ja optiokausi alkaa 1.9.2024. Edellä mainittujen täydennysten lisäksi aloitteen tekijät toivovat, että järjestetään keskustelutilaisuus, esimerkiksi ns. iltakoulu, jossa keskustellaan ruokahuollosta ja mahdollisuuksista ja haasteista, joita ruokahuollon hoitamiseen kaupungin omana toimintana liittyy. Samalla toivotaan keskustelua mahdollisuuksista käyttää laajemmin paikallisia tuottajia ja paikallisia raaka-aineita kaikissa ruokahuollon yksiköissä. Tämänhetkinen hedelmävälipala (Ruokavirasto, kouluhedelmätuki) koostuu useimmiten esimerkiksi ulkomaisista omenoista, myös omenasesongin ollessa Paraisten kaupungissa parhaimmillaan.

Valtuutetut Laura Wickström, Christer Friis ja Markku Orell kannattivat asian palauttamista valmisteluun.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja tiedusteli, voiko kaupunginvaltuusto olla yksimielinen asian palauttamisesta. Valtuusto oli yksimielinen asian palauttamisesta valmisteluun. Todettiin, että selkeät asiavirheet korjataan ja hyödynnetään asiaan liittyviä valmiita selvityksiä mahdollisuuksien mukaan siten, että selvittelytyön kustannus ja asian valmisteluun käytetty työmäärä pysyvät kohtuullisena. Päätettiin palauttaa asia yksimielisesti uudelleen valmisteluun.

Jakelu

Aloitteen tekijä, opetuspäällikkö KS, tekninen päällikkö
